

Рішення
разової спеціалізованої вченої ради ID 6528
про присудження ступеня доктора філософії

Здобувач ступеня доктора філософії: Бевз Тетяна Сергіївна, 1993 року народження, громадянка України, освіта вища: закінчила у 2015 році Національний університет «Острозька академія» за спеціальністю: «Правознавство», працює: засновник та керівник Адвокатського бюро «Тетяни Бевз», виконала акредитовану освітньо-наукову програму Право.

Разова спеціалізована вчена рада, утворена наказом Національного університету «Острозька академія» Міністерства освіти та науки України, м. Острог від «04» липня 2024 року № 69, у складі:

Голови разової спеціалізованої вченої ради:

Іщука Сергія Івановича – доктора юридичних наук, доцента, професора кафедри теорії та історії держави і права Національного університету «Острозька академія».

Рецензента:

Панчук Ірини Олегівни, кандидата юридичних наук, старшого викладача кафедри теорії та історії держави і права Національного університету «Острозька академія».

Офіційних опонентів:

Батанова Олександра Васильовича, доктора юридичних наук, професора, провідного наукового співробітника відділу конституційного права та місцевого самоврядування Інституту держави і права імені В. М. Корецького НАН України;

Шатіла Володимира Анатолійовича, доктора юридичних наук, професора, завідувача кафедри конституційного та адміністративного права, Національного транспортного університету;

Мішиної Наталії Вікторівни, доктора юридичних наук, професора, професора кафедри конституційного права, Національного університету «Одеська юридична академія».

на засіданні 27 серпня 2024 року прийняла рішення про присудження ступеня доктора філософії з галузі знань 08 Право Бевз Тетяні Сергіївні на підставі публічного захисту дисертації «Правове забезпечення реалізації економічних прав та свобод людини і громадянина в сфері місцевого самоврядування в Україні» за спеціальністю 081 Право.

Дисертацію виконано у Національному університеті «Острозька академія» Міністерства освіти та науки України, м. Острог.

Науковий керівник: Дробуш Ірина Вікторівна, доктор юридичних наук, професор, Національний університет «Острозька академія», завідувачка кафедри державно – правових дисциплін.

Дисертацію подано у вигляді спеціально підготовленого рукопису. Дисертація виконана державною мовою. Робота містить наукові положення, нові науково обґрунтовані теоретичні та практичні результати, що мають істотне значення для розвитку у галузі права, а саме:

вперше:

- визначено поняття економічних прав і свобод людини і громадянина в сфері місцевого самоврядування як самостійний вид прав у загальній системі основних прав і свобод людини і громадянина, що визнані, гарантовані та захищаються державою та органами місцевого самоврядування, під якими слід розуміти можливості людини і громадянина володіти, користуватися та розпоряджатися основними економічними благами для забезпечення належного життєвого рівня та умов праці на рівні громади;

- поняття «муніципальні послуги» в сфері економічних прав визначено як послуги, що надаються органами місцевого самоврядування та створеними ними комунальними підприємствами, установами, організаціями в результаті виконання власних та делегованих їм з боку державних органів повноважень за рахунок коштів місцевого бюджету та інших позабюджетних коштів та мають на меті забезпечення реалізації економічних прав на рівні громади.

- беручи до уваги децентралізаційні процеси та можливості самостійного прийняття громадами та органами місцевого самоврядування рішень з економічних питань місцевого значення, систему економічних прав та свобод людини і громадянина в сфері місцевого самоврядування визначено як сукупність конституційних прав, можливостей людини в економічній сфері, що реалізуються за сприяння місцевих органів влади шляхом забезпечення економічної самодостатності окремих громад, економічної рівності, прозорості в діяльності органів місцевого самоврядування та формування сприятливого підприємницького середовища;

- здійснено порівняння забезпечення економічних прав та свобод людини і громадянина на загальнодержавному та місцевому рівнях;

- визначено сутність та систему конституційно-правових гарантій реалізації економічних прав у сфері місцевого самоврядування. Так, системою гарантій економічних прав на місцевому рівні є комплекс заходів та механізмів, спрямованих на захист та забезпечення реалізації економічних прав громадян, підприємств та інших економічних суб'єктів на рівні територіальних громад. Вона включає такі складові: розроблення та прийняття місцевих нормативно-правових актів, що регулюють економічні відносини та забезпечують захист прав та інтересів економічних суб'єктів, забезпечення захисту прав власності на місцевому рівні через здійснення контролю за додержанням економічних прав та вирішення суперечок у сфері власності, здійснення заходів щодо розвитку інфраструктури, надання підтримки для розвитку малого та середнього бізнесу, стимулювання інвестицій та підтримки інновацій, забезпечення участі громадськості у прийнятті рішень щодо економічних питань, забезпечення прозорості у діяльності місцевих органів влади та управління фінансовими ресурсами;

удосконалено:

- види спеціальних заходів з боку влади для реалізації економічних прав громадян в умовах воєнного стану;

- визначення муніципальних гарантій як заходів та механізмів, які надаються органами місцевого самоврядування для забезпечення економічних інтересів та захисту прав своїх громадян, підприємств та інших економічних суб'єктів на території конкретної громади. До муніципальних гарантій віднесено фінансові гарантії (надання фінансової підтримки або гарантій підприємствам, які розвиваються на території органу місцевого самоврядування, наприклад, через надання кредитів, грантів або податкових пільг), інфраструктурні гарантії (будівництво доріг, комунікацій, енергетичних мереж, які сприяють розвитку економіки органу місцевого самоврядування), підтримка бізнесу (надання консультацій, інформаційної підтримки, допомоги у вирішенні адміністративних питань для розвитку та підтримки місцевого бізнесу);

- поняття механізму та структури реалізації економічних прав в сфері місцевого самоврядування;

- поняття інвестиційного розвитку регіону як процесу залучення інвестиційних ресурсів для стимулювання економічного, соціального та територіального розвитку, що включає в себе створення сприятливого інвестиційного клімату, розвиток інфраструктури, підтримку малих і середніх підприємств, створення нових робочих місць та реалізацію інвестиційних проектів у різних сферах економіки регіону;

- обґрунтування закріплення в механізмі забезпечення економічних прав людини в сфері місцевого самоврядування України такого структурного елементу як спосіб виконання та моніторинг рішень і рекомендацій органів місцевого самоврядування;

- обґрунтування думки щодо необхідності прийняття Закону України «Про грантову діяльність» який чітко визначав би умови та процедури надання грантів для громадян, забезпечуючи прозорість, справедливість та захист їхніх прав та уникнення зайвих бюрократичних процедур, що є важливим для розвитку ефективної та прозорої системи грантової підтримки як ключового механізму для забезпечення економічних прав громадян.

дістало подальшого розвитку:

- вирішення проблеми недостатнього фінансування децентралізації;

- визначення шляхів вирішення проблеми закріплення гарантій реалізації економічних прав у Конституції України;

- вирішення проблеми нерівномірного розподілу бюджету для місцевих громад;

- вжиття заходів щодо вирішення правових обмежень і поліпшення інвестиційної діяльності.

За змістом, структурою, обсягом та оформленням дисертація відповідає вимогам наказу МОН України № 40 від 12.01.2017 р. «Про затвердження вимог до оформлення дисертації» (зі змінами) та «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року.

Здобувачка має 4 наукових публікації за темою дисертації, які опубліковані у виданнях, що є міжнародними та визнані фаховими з юридичних наук, а також у тезах доповідей на 5 наукових конференціях..

Зараховані статті за темою дисертації згідно вимог пунктів 8, 9 «Порядку присудження ступеня доктора філософії та скасування рішення разової спеціалізованої вченої ради закладу вищої освіти, наукової установи про присудження ступеня доктора філософії» затвердженого постановою Кабінету Міністрів України № 44 від 12 січня 2022 року містять обґрунтування отриманих наукових результатів відповідно до мети статті (поставленого завдання) та висновків. Всі наукові праці опубліковано в різних випусках (номерах) наукових видань та три статті мають активний ідентифікатор DOI (Digital Object Identifier):

1. Perezhniak, B., Vasylichuk, L., Bevz, T., Pyroha, S., & Batan, Y. (2022). Digitization process in the local self-government: International-legal experience. *Amazonia Investiga*, 11(59), 79-85. DOI: <https://doi.org/10.34069/AI/2022.59.11.7>.

2. Public and Private Interests in the Sphere of Administration of Vaccination in a Pandemic / I. Drobush, L. Kornuta, O. Shmyndruk, O. Kurhanska, T. Polishchuk (Bevz, T.) // *Cuestiones Políticas*. - Vol. 39. - No. 68. - Universidad del Zulia Maracaibo : Venezuela, 2021. P. 476-490. DOI: <https://doi.org/10.46398/cuestpol.3968.30>.

3. Бевз Т.С. Правове регулювання надання грантів як одного із механізмів забезпечення економічних прав громадян// *Юридичний науковий електронний журнал №2*. 2024. С. 60-62. DOI: <https://doi.org/10.32782/2524-0374/2024-2/11>.

4. Polishchuk T. (Bevz, T.) Concept and content of human's and citizen's economic rights and freedom in local self-government. Slovak Republic. Visegrad Journal on Human Rights - №1, 2021. pp. 261-265.

У дискусії взяли участь голова ради (Іщук С. І.), рецензент (Панчук І. О.), офіційні опоненти (Батанов О. В., Мішина Н. В., Шатіло В. А.) та висловили зауваження:

1. Результати дисертаційного дослідження були б набагато змістовнішими, а висновки – переконливішими, якщо б авторка проаналізувала практичний досвід статутної регламентації економічних прав та свобод людини і громадянина на рівні окремих видів конкретних сільських, селищних або міських територіальних громад.

2. Питання щодо місця та ролі муніципального права як галузі права у процесах реалізації муніципальних прав людини, у тому числі й економічних прав та свобод людини і громадянина в сфері місцевого самоврядування, фактично залишилися поза увагою дисертантки.

3. В історично-правовому аспекті бажано було б більш ґрунтовно розглянути процеси генезису окремих видів економічних прав людини та свобод людини і громадянина через призму діяльності відповідних історичних форм здійснення місцевого самоврядування, а також порівняти це з відповідними історичними процесами у зарубіжних країнах з точки зору природи відповідних муніципально-правових відносин, їх суб'єктно-об'єктного складу тощо.

4. В першому розділі дисертаційного дослідження вказано, що порівняння забезпечення економічних прав та свобод людини і громадянина на загальнодержавному та місцевому рівнях здійснювалося за такими критеріями як спрямованість, суб'єктивний склад, об'єкт відносин та нормативне закріплення. Проте в роботі не достатньо висвітлено яким чином ці критерії реально впливають на зміст економічних прав та свобод.

5. У роботі мало уваги приділяється питанням інвестиційного розвитку регіонів України у сучасних умовах кризового розвитку держави.

6. У роботі не чітко наведено доцільність використання терміну саме «муніципальні гарантії».

7. У дисертаційному дослідженні інколи йдеться про «органи місцевого самоврядування», а інколи – про «муніципальні органи». Щодо останнього поняття варто зауважити, що в Україні немає його нормативного визначення, так само як і немає єдиного визначення у доктринальних джерелах. Робота значно виграла б з точки зору розуміння її змісту, якби було зазначено, які ж саме органи маються на увазі при застосуванні цього словосполучення.

8. У роботі не обґрунтовано у чому полягає наукове, практичне (або і наукове, і практичне) значення пропозиції, яка висувається вперше, а саме визначення поняття економічних прав і свобод людини і громадянина в сфері місцевого самоврядування як самостійного виду прав у загальній системі основних прав і свобод людини і громадянина.

9. В роботі доцільно було б розкрито питання державно-приватного партнерства, яке може бути важливим механізмом для забезпечення доступу до ресурсів для підприємницької діяльності

10. Варто було б приділити увагу питанню підвищення рівня забезпечення реалізації економічних прав та свобод людини і громадянина в сфері місцевого самоврядування в Україні шляхом проведення просвітницької роботи серед населення місцевих громад з метою підвищення поінформованості громадян щодо змісту їх економічних прав та потенційних шляхів їх реалізації.

Результати відкритого голосування:

«За» 5 членів ради,

«Проти» 0 членів ради.

На підставі результатів відкритого голосування разова спеціалізована вчена рада присуджує

Бевз Тетяні Сергіївні

ступінь доктора філософії з галузі знань 08 – Право за спеціальністю 081 – Право.

Відеозапис трансляції захисту дисертації додається.

Голова разової
спеціалізованої вченої ради

Іщук Сергій Іванович

ПІЛПИС *Гушка С. І.*
ПІДТРЕП ЖУР
НАЧАЛЬНИК ВІДДІЛУ
КАДРІВ НАУ «ОА»

